

[Anden næstformand.]

sen har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om offentlige indsamlinger.

I skrivelse af 1. december 1969 meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om teatervirksomhed

og

forslag til lov om ændring af lov om folkebiblioteker m. v.

Medlem af folketinget Dagmar Andreasen har meddelt mig, at hun ønsker til justitsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Mener ministeren, det er muligt at give lov nr. 63 af 1. april 1914 om adgang til medvirken ved anbringelse af børn en mere tidssvarende udformning?“

Medlem af folketinget Camre har meddelt mig, at han ønsker til udenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvorledes agter ministeren at give udtryk for Danmarks protest mod og afsky for den systematiske udryddelse af indianerne i en række sydamerikanske stater, især Brasilien?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets spørgetid i morgen.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om udbygningen af Odense universitetscenter.*

Ved lov nr. 200 af 16. juni 1962 blev undervisningsministeren bemyndiget til at godkende oprettelsen af et lægevidenskabeligt fakultet i Odense.

I umiddelbar tilslutning dertil nedsatte undervisningsministeren den 29. juni 1962 et udvalg, som skulle fremkomme med forslag til universitetsudbygningen i øvrigt. Dette udvalg afgav betænkning i december 1963, hvori man indstillede, at der yderligere blev etableret et humanistisk og et naturvidenskabeligt fakultet i Odense.

Denne indstilling blev tiltrådt af folketinget ved lov nr. 190 af 4. juni 1964, hvorved undervisningsministeren blev bemyndiget til at træffe foranstaltninger til oprettelse af et universitet i Odense.

Man tog derefter straks fat på at løse lokale problemerne, og ved et lejemål hos Odense Teknikum lykkedes det at tilvejebringe mulighed for at kunne påbegynde undervisningen allerede i september 1966. Ved opførelse af midlertidige bygninger har man åbnet mulighed for universitetets fortsatte vækst, og man er nu oppe på en studenterbestand på ca. 820.

Arbejdet med planlægningen af den permanente udbygning af universitetscentret resulterede i begyndelsen af 1966 i et forslag om, at der til udbygning af et universitetscenter ved Odense skulle sikres et samlet areal på ca. 475 ha. Det blev i denne forbindelse fremhævet, at arealerne skulle være tilstrækkelig store til selv på længere sigt at kunne sikre udbygningen. Ikke blot skulle der være plads til universitetet, men også til andre former for højere uddannelse, som det måtte anses for naturligt og ønskeligt at kunne placere sammen med universitetet.

Efter at finansudvalget havde givet tilslutning til erhvervelse af de fornødne arealer, blev der i marts 1966 udskrevet en arkitektkonkurrence om den nærmere udformning af et center for højere uddannelse og forskning i Odense. Resultatet af konkurrencen blev, at arkitektfirmaet Krohn & Hartvig Rasmussen vandt 1. præmie med et projekt, der var udformet af professor Knud Holscher, og undervisningsministeriet besluttede derefter at overdrage dette firma projekteringen og opførelsen af centret.

I løbet af 1967 og 1968 foretog man derefter en nærmere bearbejdelse af konkurrenceprojektets ideer, og man fik samtidig tilvejebragt et program for den nødvendige lokale mæssige udbygning.

I foråret 1969 var man nået så vidt, at man havde et samlet overblik over, hvad det ville koste at realisere det af brugerne opstillede udbygningsprogram baseret på konkurrenceprojektet. Det viste sig da, at det beløb, som man nåede frem til — det var på 457 mill. kr. — var væsentligt større end det beløb, som man havde skønnet anvendt til Odense universitetscenter, da man ved lov nr. 209 af 31. maj 1968 fastlagde den samlede ramme på 1.250 mill. kr. til udbygningen af universiteterne indtil 1. april 1976.

Af bemærkningerne til lovforslaget om den samlede beløbsramme fremgik, at man

[Undervisningsministeren.]

havde regnet med at bruge 257 mill. kr. i Odense. Med den fornødne prismæssige ajourføring ville dette give ca. 280 mill. kr.

Selv om der i bemærkningerne til rammeloven var taget forbehold om, at beløb, der ikke kom til anvendelse ved ét universitet, skulle kunne anvendes ved et andet, fandt regeringen, at den difference, der var mellem det beløb, der var forudsat anvendt i Odense, og det, som en gennemførelse af den oprindelige plan ville medføre, var så stor, at man måtte have foretaget en yderligere belysning af økonomien for det kommende byggeri, før der blev taget endelig stilling til planerne.

Den 24. juni 1969 blev der derfor nedsat en arbejdsgruppe, der fik til opgave at foretage en nærmere bedømmelse af forholdene. Arbejdsgruppen fik en meget kort frist til denne undersøgelse, idet man for at begrænse forsinkelserne mest muligt, bad arbejdsgruppen så vidt muligt at afslutte arbejdet inden 1. september 1969.

Arbejdsgruppens rapport forelå den 29. august 1969. Af rapporten, som er tilstillet folketingets medlemmer samtidig med fremsættelsen af nærværende lovforslag fremgår, at det uanset den korte frist er lykkedes for arbejdsgruppen at foretage en virkelig dybtgående undersøgelse af problemerne. Jeg skal ikke her gå nærmere ind på rapportens indhold, men nøjes med at fremdrage de 3 vigtigste punkter i konklusionen. Arbejdsgruppen går ind for, at udbygningen baseres på det ved arkitektkonkurrencen udpegede vinderprojekt, idet dette dog modificeres på enkelte punkter. Dernæst har gruppen indstillet, at udbygningsperioden for 1. etape af universitetscentret udstrækkes til 1978, og at man til mødegæelse af den opståede forsinkelse opfører yderligere midlertidige bygninger. Endelig indstiller arbejdsgruppen, at der fastlægges en beløbsramme for 1. etape af udbygningen på 422 mill. kr.

Som det fremgår af lovforslaget har regeringen fundet, at man kan gå ind for en samlet ramme på 385 mill. kr. Der er altså tale om en reduktion på små 10 pct. i forhold til arbejdsgruppens indstilling. Af de 385 mill. kr. forudsættes 310 mill. kr. anvendt indtil 1976. Der vil stadig være tale om et merforbrug på ca. 30 mill. kr. i for-

hold til den prisajourførte andel, der i rammeloven var forudsat anvendt i Odense.

Regeringen har nøje overvejet spørgsmålet om beløbsrammens størrelse. Det har i den forbindelse spillet en afgørende rolle, at der fra alle sider er enighed om, at udbygningen af Odense universitetscenter bør fremmes mest muligt. Jeg kan her henvise til den beretning, der er afgivet den 30. september 1969 fra udvalget angående forslag til lov om centre for højere uddannelse og Københavns universitets placering. Ikke blot udvalgets flertal, men også de 2 mindretal har givet udtryk for ønsket om, at udbygningen af Odense universitet fremmes mest muligt.

Imidlertid foreligger der jo i disse år så mange presserende investeringsopgaver, at man må se i øjnene, at det ikke vil være muligt at fremme dem alle i den takt og udstrækning, som man måske egentlig kunne ønske sig. Dette gælder både inden for undervisningen og mange andre områder af vort samfundsliv.

Ud fra en nøje afvejning af de foreliggende muligheder har regeringen derfor besluttet at foreslå fastlagt en beløbsramme til udbygningen af Odense universitetscenter på 385 mill. kr. til 1978, men jeg vil gerne understrege, at det er en forudsætning, at den fornødne begrænsning sker, uden at man berører antallet af studenter eller på anden måde foretager væsentlige indgreb i de forudsatte funktioner i centret.

Det er regeringens håb, at det ved den fortsatte behandling af byggeprogrammet og projektet og ved en rationel tilrettelæggelse af selve byggeriet vil vise sig muligt inden for den foreslåede beløbsramme at tilgodese de foreliggende ønsker på rimelig måde.

Det spiller i denne forbindelse en væsentlig rolle, at det projekt, som man er gået ind for, må anses for at være meget fleksibelt. Jeg finder, at det er meget værdifuldt, at arbejdsgruppen har kunnet pege på en løsning, hvorefter man i princippet bevarer vinderprojektet fra den i sin tid afholdte konkurrence. Ganske vist foretages visse modifikationer i projektet, herunder specielt vedrørende flytning af parkeringsarealerne, men det fremgår af rapporten, at disse modifikationer tillige indebærer både aktuelle og fremtidige fordele ved, at der bliver

[Undervisningsministeren.]

mulighed for at etablere kelderarealer i forøget omfang, mulighed for øget koncentration og større frihed i disponeringen af bygninger og rum.

Det modificerede konkurrenceprojekt skulle derfor give samme bygningsmæssige mulighed for at realisere tanken om et uddannelsescenter som det oprindelige projekt.

Regeringen lægger afgørende vægt på dette forhold, og man har derfor anmodet arbejdsgruppen om sammen med de projekterende teknikere at videreføre arbejdet, således at der tilvejebringes en generalplan for det kommende byggeri baseret på det modificerede projekt. Denne generalplan vil foreligge i løbet af forsommeren 1970.

Det første tilløb til en realisering af centertanken i Odense er allerede gjort, idet Den sociale Højskole og Tietgenskolens handelshøjskoleafdeling har lokalfællesskab med Odense universitet, og det forudsættes, at dette udbygges i takt med den forestående udvidelse af de midlertidige bygninger.

Der foreligger også konkrete planer om etablering af lokaler for Det fynske Musikonservatorium i forbindelse med universitetsbyggeriet, og på længere sigt vil en række andre uddannelser komme ind i billedet.

Centertanken er imidlertid under stadig udvikling. Et underudvalg under planlægningsrådet for de højere uddannelser forventes i løbet af kort tid at afgive en betænkning vedrørende organisation og administration af uddannelsescentre. Udvalget har bl. a. haft til opgave at redegøre for, hvorledes opbygningen af et center omkring Odense universitet kan gennemføres. Jeg håber meget, at denne betænkning kan bidrage til en afklaring af de mange problemer, som stadig står uløst på dette felt.

I forbindelse med centertankerne vil jeg også gerne omtale forholdet over for det tilgrænsende bysamfund. Det er meget vigtigt, at planerne for universitetscentret i videst muligt omfang koordineres med planerne for udviklingen på andre områder. Med henblik herpå er der etableret et samarbejde med Odense kommune, som har planer om at opbygge et både kommercielt og administrativt center på de arealer, der grænser op til universitetsarealerne mod øst.

Det vil utvivlsomt være af værdi for begge parter, at disse centerplaner sammenpasses i videst muligt omfang.

Som det fremgår af arbejdsgruppens rapport skulle de første permanente bygninger på universitetsarealet kunne tages i brug i 1973, hvilket er noget senere, end man tidligere regnede med. Også på dette punkt er det imidlertid lykkedes at finde en løsning, så man kan undgå forskydning i den forventede studentertilgang, idet der regnes med opførelse af yderligere midlertidige bygninger på ca. 4.700 m² til afbødning af forsinkelsen.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg med disse ord anbefale forslaget til det høje folketsings villige behandling.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Hermed har jeg den ære for det høje folketings at fremsætte *forslag til lov om lån til håndværk og mindre industri.*

Forslaget betegner en videreførelse og ajourføring af en lovgivning, som her i landet har mangeårig tradition, og som har haft betydning til fremme af initiativ inden for en produktionssektor, som er betydningsfuld for vor samfundsøkonomi. Fra oprindelig at have et vist præg af social foranstaltning har sigtet med lovgivningen gennem årene ændret sig og navnlig siden efterkrigsårene fået karakter af en egentlig erhvervsfremmende foranstaltning.

Den position, håndværket og den mindre industri indtager i dag, viser, at erhvervsgruppen har formået at placere sig som en økonomisk og beskæftigelsesmæssig betydningsfuld faktor, og selv om vi i dag må konstatere stærke tendenser til koncentration, vil de mindre virksomheder fortsat udgøre et vigtigt element i vor samfundsøkonomi. Den hastige omstilling i vor erhvervsstruktur, som vi oplever den i dag, og som vi vil komme til at opleve i ikke ringere grad i kommende år, må nødvendigvis rejse en række spørgsmål om de mindre virksomheders fremtid og evne til at tilpasse sig fremtidens vilkår.

Håndværkets og den mindre industris forhold er indgående behandlet i håndværkerkommissionens betænkning. Kommissionens konklusion gør det klart, at håndværk og mindre industri fortsat vil udgøre en